

Interview over de geschiedenis van Joodse Hagenaars

In deze opdracht maak je een **interview** met een of meer personen over de Joodse bevolkingsgroep in Den Haag tijdens de Tweede Wereldoorlog. Je moet in ieder geval aandacht besteden aan:

- **de periode van de Tweede Wereldoorlog (1940-1945)**
- **de Haagse situatie**
- **de joodse bevolking**

Als het past moet je ook proberen een relatie te leggen met:

- **de huidige tijd**

De uitwerking

De Tweede Wereldoorlog is al meer dan 60 jaar geleden. Er zijn daarom steeds minder mensen die deze oorlog hebben meegemaakt en daarover kunnen vertellen. Als je geen ooggetuigen kunt vinden, kun je ook op zoek gaan naar mensen die op een andere manier iets over de Tweede Wereldoorlog kunnen vertellen, bijvoorbeeld:

- de kinderen van deze mensen.
- personen die zich hebben verdiept in de Tweede Wereldoorlog (zoals een schrijver van een boek over een persoon of gebeurtenis).
- een ontwerper van een monument.
- een journalist of een onderzoeker.

De opdracht

Ga op zoek naar personen die jou meer kunnen vertellen over de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Wat kunnen deze mensen jou vertellen over Joodse Hagenaars in die tijd?

Voorbeelden

- Je wilt bijvoorbeeld meer weten over het Joods Kindermonument of een ander monument of gedenkteken dat iets te maken heeft met de joodse bevolkingsgroep in Den Haag.
  - Je verdiept je eerst in je onderwerp. Wat weet je al? Wat wil je nog meer weten? Waar kun je meer informatie vinden?
  - Je bedenkt wie je zou willen vragen. Bijvoorbeeld de bedenker of ontwerper van het monument of gedenkteken.
  - Je gaat vervolgens na of de persoon die je wilt vragen benaderbaar is. Leeft hij of zij nog wel? Waar woont die persoon? Is het mogelijk die persoon een bezoek te brengen?
  - Je bedenkt wat je van die persoon of personen wilt weten, zodat je tijdens je eerste contact kunt uitleggen wat de bedoeling van je interview is.
  - Als je toestemming hebt en het interview uitgevoerd kan worden, bedenk je een aantal vragen en maak je een vragenlijst.

- Je wilt bijvoorbeeld meer weten over hoe mensen uit de joodse gemeenschap denken over een bepaald monument of gedenkteken. Die vraag kun je ook samennemen met de vorige. Je laat dan zowel de ontwerpers van het monument aan het woord als mensen uit de joodse gemeenschap.
  - Ook nu moet je je eerst verdiepen in je onderwerp en bedenken welke personen je gaat benaderen voor je interview.
  - Vervolgens maak je een vragenlijst.

- Je wilt meer weten over hoe het Rabbijn Maarsenplein vroeger was door dat te vragen aan personen die in die buurt gewoond hebben of bijvoorbeeld leerling zijn geweest van de school aan de Bezemstraat.
  - Je verdiept je eerst in je onderwerp. Wat weet je al? Wat wil je nog meer weten? Waar kun je meer informatie vinden?
  - Vervolgens bedenk welke personen je zou willen en kunnen vragen. Je kunt bijvoorbeeld in het bevolkingsregister gaan zoeken, een oproep doen via de website van de school, bij haagse joodse instellingen nagaan of er geschikte personen zijn, enzovoort.
  - Tenslotte maak je ook weer een vragenlijst.

Je kunt ook een vergelijking maken met het heden. Bijvoorbeeld door aan mensen die nu in deze buurt wonen te vragen wat zij weten over de geschiedenis van hun buurt en wat zij daar van vinden.

Meer informatie

TOP ^

- **<http://www.jhm.nl>**
Het **Joods Historisch Museum** biedt veel informatie over de geschiedenis van de joden in Nederland en het jodendom, ook is er een webpagina over de geschiedenis van de joden in Den Haag
- **<http://www.ljgdenhaag.nl>**
De geschiedenis van de **Liberaal Joodse Gemeente** in Den Haag en van de Portugese synagoge aan de Prinsessegracht
- **<http://www.denhaag.nl/smartsite.html?id=37609>**
Het Haags Gemeentearchief heeft veel oude foto's van o.a. plekken in Den Haag, een uitgebreide database met bevolkingsgegevens, informatie over de geschiedenis van Den Haag en Haagse wijken, enzovoort. Op de studiezaal kun je ook documentatie bekijken.
- **<http://homepage.residentie.net/~schram-12/joods.htm>**
Een website met foto's van o.a. joodse gebouwen in Den Haag
- **<http://www.haagsetijden.nl/>**
Een website over de Haagse geschiedenis verdeeld naar 10 tijdvakken, met veel foto's en weetjes. Ook de geschiedenis van de joden in Den Haag
- **<http://www.hagenaarsinoorlogstijd.nl/>**
Hagenaars in oorlogstijd, veel informatie over Den Haag en Hagenaars tijdens WOII
- **http://www.bezuidenhout.nl/html/3_maart__45.html**
Informatie over de wijk Bezuidenhout en het bombardement op 3 maart 1945
- **<http://www.oorlogskind.info/>**
De geschiedenis van 12 personen die als kind de oorlog hebben meegemaakt.
- **www.oorlogsmonumenten.nl**
Website van het Nationaal Comité 4 en 5 mei met informatie over oorlogsmonumenten in Nederland.
- **<http://www.anafrank.org/content.asp?pid=1&lid=1>**
Anne Frank en het Anne Frank Huis.
- **<http://www.verzetsmuseum.org/home.html>**
Het verzetsmuseum Amsterdam met o.a. informatie van en over verzet en verzetsmensen tijdens de Tweede Wereldoorlog
- **<http://www.oorlogsgetuigen.nl/>**
Een stilte die spreekt. Een website waarop oorlogsgetuigen vertellen over hun ervaringen.

Tentoonstelling "Kind in oorlog"

Een tentoonstelling in het Haagse Museon over Den Haag en Hagenaars tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Stappenplan: stap 1 - gegevens van de groep

Noteer hieronder eerst de gegevens van jezelf en die van je groepje als je samen aan de opdracht werkt

Naam 1 _____

Naam 2 _____

Naam 3 _____

Naam 4 _____

Stappenplan: stap 2 – persoon kiezen

Kies één of meer personen met wie je een interview zou willen houden en het onderwerp waarover je meer wilt weten.

- Soms zul je eerst het onderwerp weten en daar personen bij willen zoeken. Soms weet je al een persoon die je wilt interviewen en bedenk je vervolgens wat je die persoon wilt vragen.

Bedenk **waarom** je juist met deze persoon of personen een interview wilt hebben en waarover je het dan wilt hebben.

- Gaat het om een ontwerper van een monument, een schrijver van een boek, een journalist, een dichter, mensen die in een straat hebben gewoond waarin iets gebeurd is, iemand uit de joodse gemeenschap, iemand die betrokken is geweest bij een bijzondere gebeurtenis, iemand uit het verzet, een onderduiker, of iemand die onderduikers heeft verborgen, enzovoort.

Bepaal vervolgens of de persoon of personen **benaderbaar** zijn. Zijn ze nog in leven, wonen ze in Den Haag of in de buurt?

- Schrijf de naam op van de persoon (of personen).

Stappenplan: stap 3 - informatie verzamelen

Verdiep je in die gebeurtenis door meer **informatie** over die gebeurtenis te verzamelen.

- Bepaal waarover je extra informatie nodig hebt.
- Bedenk waar je die informatie kunt vinden: een website, een persoon, een instelling (bijv. het gemeentearchief), boeken, tijdschriften, enzovoort
- Verdeel de taken.

Stappenplan: stap 4 – vragenlijst opstellen

- Als je alle informatie hebt verzameld en de mensen hebt benaderd die je wilt interviewen, maak je een vragenlijst met vragen waarover je meer wilt weten.
- Als het om verschillende personen gaat, moet je misschien voor elke persoon een andere lijst maken.
- Maak je vragenlijst niet te lang. Beperk je tot de hoofdzaken.